

Oude kerstverhalen

Een uitgave van Actief Kidz

Oude kerstverhalen

Voor deze kerst hebben we wat oudere kerstverhalen verzameld in de hoop, op zo'n manier bij te dragen aan de warme geest van het kerstfeest.

Niet alle verhalen zijn misschien geschikt voor hele jonge kinderen.

Inhoud

De vierde Wijze	4
Een kind van vlees en bloed	8
Wolven in de kerstnacht	12
De belofte van de harp speler	20
De huismuis en de bergmuis	23

Een uitgave van Stenger Actief.

Deze verhalen zijn overgenomen van het Internet en niet door ons bewerkt, vertaald of geschreven. Ze mogen dan ook niet worden verkocht, maar worden gratis verstrekt.

De vierde Wijze

Een kerstverhaal over Artaban, de vierde Wijze uit het Oosten

In de tijd dat Augustus keizer was van het Romeinse rijk en koning Herodes in Jeruzalem regeerde, leefde er in Perzië een man die Artaban heette. Artaban was een geleerde en wijze man. Hij wist erg veel van de geneeskraft van planten en kruiden en als het donker was bestudeerde hij de sterrenhemel.

In oude profetische boeken had hij gelezen dat in het Joodse land een koning geboren zou worden, die licht en vrede zou brengen over de hele aarde. Als teken van zijn geboorte zou een grote nieuwe ster aan de hemel verschijnen.

Artaban had dit verteld aan drie andere wijze mannen die de sterren bestudeerden. Zodra de ster was verschenen, wilden ze samen naar Jeruzalem reizen om de nieuwe koning te begroeten en hem geschenken te brengen. En omdat ze op verschillende plaatsen in Perzië woonden, hadden ze afgesproken dat ze alle vier op reis zouden gaan zodra ze de nieuwe ster aan de hemel zagen. Bij een tempel niet ver van Babylon zouden ze op elkaar wachten. Daarna konden ze samen door de woestijn naar het Joodse land reizen. Op een avond toen Artaban weer op het dakterras van zijn huis naar de sterren keek, ontdekte hij een grote heldere ster die hij nog nooit eerder had gezien.

"Dit moet het teken zijn!" dacht hij. "De koning is geboren. Ik zal er heen gaan om hem te begroeten."

De volgende dag verkocht hij zijn huis met al zijn bezittingen en voor het geld dat hij ontving kocht hij drie edelstenen: een blauwe saffier, een rode robijn en een witte parel. Daarna besteeg hij zijn paard en ging snel op weg naar de tempel waar zijn vrienden op hem zouden wachten. Ze hadden uitgerekend dat ieder daar, tien dagen na het verschijnen van de ster, zou kunnen zijn. Na de tiende dag zouden ze vertrekken, ook als een van hen nog niet was aangekomen. Het was immers mogelijk dat die verhinderd was de reis te maken door ziekte of door een andere oorzaak.

Artaban moest elke dag een lange afstand afleggen om op tijd bij de tempel te komen. Eindelijk tegen de avond van de tiende dag zag hij de vervallen muren van de stad Babyion. Na een korte rust en een maaltijd reed hij weer verder. Nog drie uren rijden en dan zou hij zijn vrienden ontmoeten in de tempel. Artaban verheugde zich erop hen weer te zien en samen met hen verder te kunnen reizen. Hij reed nu door een donker bos van dadelpalmen waar het maanlicht maar nauwelijks kon doordringen. Zijn paard liep langzaam, voorzichtig zijn weg zoekend. Plotseling bleef het staan voor een donker voorwerp dat op de weg lag. Artaban liet zich van zijn paard glijden en zag een man op de grond liggen. In het zwakke maanlicht keek hij naar het bleke gezicht. Hij had het vermoeden dat het een Joodse man

was. Er woonden nog steeds veel Joden in Babylon sinds het Joodse volk honderden jaren geleden daarheen in ballingschap was gevoerd.

Artaban dacht dat de man dood was. Hij kon niets meer voor hem doen. Bovendien had hij geen tijd voor een oponthoud. Hij keerde zich om en wilde zijn paard aan de teugel langs het lichaam van de man leiden. Maar toen hoorde hij een diepe zucht en hij voelde dat de man de zoom van zijn mantel vastgreep.

Artaban schrok. De man leefde nog en hij moest hem helpen. Maar dat betekende ook dat Artaban te laat bij de tempel zou komen. Zijn vrienden zouden vast denken dat hij niet op reis was gegaan en zij zouden zonder Artaban vertrekken. Een ogenblik stond Artaban in tweestrijd. Als hij de man zo liet liggen, zou hij zeker sterven. In elk geval moest hij hem wat laten drinken.

Uit een beek haalde hij water en bevochtigde daarmee de droge mond en het voorhoofd van de man. Van een geneesmiddel, dat hij altijd bij zich had, maakte hij een drankje en goot dat voorzichtig tussen de lippen van de zieke man. Zo was hij lange tijd met hem bezig en langzamerhand kreeg de man zijn krachten terug en kon hij weer iets zeggen.

"Wie ben je?" vroeg hij. "Waarom ben je hier gekomen om mij van de dood te redden?"

"Ik heet Artaban en ik ben op weg naar Jeruzalem om de nieuwe koning van de Joden te zoeken, die licht en vrede zal brengen. Nu moet ik weer snel verder reizen. Hier heb je nog wat brood en een kruidendrank. Je zult nu gauw weer sterk genoeg zijn

om naar huis te gaan."

De Jood hief zijn bevende hand op naar de hemel en zei: "Moge de God van Abraham, Izaak en Jakob je zegenen. Ik heb niets wat ik je als dank kan geven, maar ik kan je wel vertellen waar je de Messias kunt vinden. Onze profeten hebben gezegd dat hij in Bethlehem geboren zal worden."

Het was al ver na middernacht toen Artaban weer verder reed en de zon kwam op toen hij bij de tempel aankwam. Zijn vrienden waren al vertrokken. Onder een steen vond Artaban een stuk perkament waarop stond geschreven: "We hebben gewacht tot na middernacht. Volg ons door de woestijn!"

Teleurgesteld ging Artaban op de grond zitten en dacht: "Hoe kan ik de woestijn doortrekken op een uitgeput paard en zonder voedsel? Ik moet terug naar Babylon, mijn saffier en paard verkopen en een kameel en voedsel voor onderweg kopen. Zal ik mijn vrienden ooit inhalen?"

Een paar weken later reed Artaban door de woestijn, hoog gezeten op een kameel, schommelend als een schip op zee. Hij kwam langs Damascus, zag de sneeuwtoppen van de Hermon, het blauwe water van het Meer van Galilea en reed door de vallei van de Jordaan. Hij kwam in Bethlehem aan, drie dagen nadat de drie Wijzen Jozef en Maria met het kind hadden gevonden en hun geschenken van goud, wierook en mirre hadden gegeven. Artaban was doodmoe van de lange reis, maar ook blij dat hij nu eindelijk de nieuwe koning zou zien en hem zijn robijn en parel kon geven.

Bij de open deur van een klein huisje bleef Artaban staan. Daar zat een vrouw met een kind op schoot en gaf het te drinken. Artaban vroeg de vrouw of ze drie vreemdelingen had gezien die een pasgeboren kind kwamen zoeken.

"Ja, ik heb ze gezien," zei de vrouw, "dat waren rijke mannen die hier kwamen op hun kamelen. Ze brachten goud, wierook en mirre mee voor het kind van eenvoudige mensen, die uit Nazareth kwamen. Maar na een paar dagen zijn ze onverwachts weer weggegaan. En die man uit Nazareth is midden in de nacht met zijn vrouw en zoontje vertrokken. Er wordt gezegd dat ze gevluht zijn naar Egypte omdat Romeinse soldaten onderweg zijn om het kind te zoeken. Ik begrijp het niet, het waren heel gewone mensen. Plotseling hoorden ze vrouwen schreeuwen: "De soldaten van Herodes! Ze willen onze kinderen doden!"

De vrouw werd doodsbleek. Ze drukte het kind tegen zich aan en kroop in de donkerste hoek van de kamer. Artaban ging breeduit in de deuropening staan, zodat niemand naar binnen kon. De soldaten, die dichterbij kwamen, keken de indrukwekkende vreemdeling aarzelend aan. De aanvoerder van de troep wilde Artaban opzij duwen, maar deze bleef onbeweeglijk staan. Kalm zei hij: "Als je me met rust laat, geef ik je deze kostbare robijn."

Begerig griste de aanvoerder de schitterende edelsteen uit zijn hand en riep tegen de soldaten: "Doorlopen! Hier is geen kind!" De vrouw bedankte Artaban met tranen

in de ogen. Ze zei: "U hebt mijn kind gered. Moge de Heer u vrede geven!"

"Nu heb ik alleen nog maar de parel over voor de koning die ik zoek," dacht Artaban en weer ging hij op reis, nu naar Egypte waar hij het kind met zijn ouders hoopte te vinden. Maar waar moest hij daar zoeken? In Alexandrië ging hij naar een Joodse rabbi en vroeg hem om raad. De rabbi las hem voor van een perkamenten rol waarop profetieën over Israël waren geschreven. Hij zei: "De koning die je zoekt, kun je niet vinden in een paleis of bij rijke en machtige mensen. Zoek hem bij de armen, bij zieken en gevangenen." Artaban ging op weg. Hij zag veel arme mensen, hij bezocht zieken en kon velen genezen door zijn kennis van geneeskrachtige kruiden. Ook kwam hij in gevangnissen. Hij probeerde te troosten en te helpen waar hij kon. Het leek soms alsof hij zijn eigenlijke doel had vergeten, maar zo nu en dan, als hij helemaal alleen was, haalde hij uit een verborgen plekje in zijn gordel de parel tevoorschijn en keek ernaar.

Zo gingen drieëndertig jaren voorbij, maar de koning die hij zocht vond hij niet. Zijn donkere haren en baard waren grijs geworden. Artaban was oud en moe. Met een groep Joodse pelgrims trok hij naar Jeruzalem waar de Joden hun Paasfeest zouden vieren bij de tempel. Daar liep Artaban door de nauwe straten en stegen, nog steeds zoekend om zich heen kijkend. Er hing een dreigende sfeer. Donkere wolken trokken samen boven de stad.

En een grote menigte mensen liep opgewonden in de richting van de westelijke stadspoort. Aan een paar Perzische Joden, die ook die kant op gingen, vroeg Artaban wat er aan de hand was. "We gaan naar Golgotha," antwoordden ze, "daar buiten de stadsmuur zal een terechtstelling plaatsvinden van twee beruchte rovers. En tegelijk met hen zal Jezus van Nazareth gekruisigd worden. Deze man heeft wonderbare dingen gedaan voor zieke en ongelukkige mensen. Hij heeft veel volgelingen onder het arme volk. Pilatus, de stadhouder, heeft hem tot het kruis veroordeeld omdat hij beweerde de "Koning der Joden" te zijn. Haastig liepen de Perzen weer door. Artaban was doodsbleek geworden en stond te trillen op zijn benen. Was die Jezus van Nazareth de koning, die drieëndertig jaar geleden in Bethlehem was geboren en die hij al die jaren had gezocht? En werd hij nu gekruisigd? Hoe was dit mogelijk? "Misschien kan ik hem nog vrijkopen met mijn parel!" dacht Artaban. En zo snel als zijn oude benen hem konden dragen liep hij met de menigte mee naar de poort.

Daar kwam plotseling uit een zijstraat een troep soldaten, die een meisje met zich mee sleepten. Haar jurk was gescheurd en ze schreeuwde het uit van angst. Artaban bleef staan, hij had medelijden met haar. Het meisje zag aan zijn kleren dat hij een Perzische geleerde was. "Help me!" riep ze. "Mijn vader kwam ook uit Perzië, maar nu hij dood is hebben ze me als slavin verkocht. Red me van wat erger is dan de dood!" Artaban beefde. Hij had nog maar één kostbaar geschenk voor de koning die hij zocht.

Tijd om lang na te denken was er niet. Hij nam de parel uit zijn gordel en hield hem in zijn open hand.

Verbaasd en begerig keken de soldaten naar de glanzende steen. Ze lieten het meisje los, grepen de parel en verdwenen.

Op hetzelfde moment werd het aardedonker en een aardbeving deed de grond trillen.

De muren van de huizen schudden heen en weer. De mensen vluchtten zo snel mogelijk de poort uit, maar Artaban bleef staan.

Hij had geen haast meer en hij was niet bang. Zijn laatste geschenk voor de koning had hij weggegeven. Hij had geen hoop meer hem nog te vinden. Zijn zoeken was afgelopen. Opnieuw deed een aardschok de grond trillen. Een steen uit een muur viel op het hoofd van Artaban en hij viel neer.

Hevig geschrokken knielde het meisje dat door hem was bevrijd, naast hem neer. Het was alsof hij met iemand sprak die zij niet kon zien.

Ze zag zijn lippen bewegen en ze hoorde hem fluisteren: "Maar Heer, wanneer zag ik u dan hongerig en heb ik u te eten gegeven? Of dorstig en heb ik u dan te drinken gegeven? Wanneer zag ik u dan als vreemdeling en heb ik u opgenomen? Of naakt en heb ik u gekleed? Wanneer zag ik u ziek of in de gevangenis en ben ik bij u gekomen?"

Drieëndertig jaar heb ik u gezocht, maar nooit heb ik u gevonden." Hij zweeg en van veraf maar toch duidelijk hoorde het meisje een stem die zei: "Wat je voor mijn broeders hebt gedaan, dat heb je voor mij

gedaan!"

Een glans van verwondering en vreugde kwam over het bleke gezicht van Artaban.

Een laatste lange zucht van bevrijding kwam over zijn lippen. Zijn reis was geëindigd. Zijn geschenken

waren aangenomen. De vierde Wijze had de Koning gevonden. kwam over zijn lippen. Zijn reis was geëindigd. Zijn geschenken waren aangenomen. De vierde Wijze had de Koning gevonden.

Een kind van vlees en bloed

Jos en Maartje staan met treurige gezichten naar de kerststal te kijken. De nachtmis is afgelopen en de kersverse koster heeft zojuist het Kindje in de kribbe gelegd. Hoe durft hij! Opa hoort de kerststal in te richten. Opa is de echte koster. Opa legt Jezus niet scheef op het stro! Die nieuwe doet maar wat. Moet je kijken waar hij de os heeft neergezet. Wel een kilometer van het Kindje vandaan. Hoe moet hij Jezus nu warm houden met zijn adem. Straks vriest Jezus nog dood! Kan die nieuwe wat schelen. Die gelooft het allemaal wel. Nee, dan opa. Als opa het Kindje in de kribbe legt, dan lijkt het alsof hij echt een kind vasthoudt. Een kind van vlees en bloed.

Maar ja, opa is geen koster meer. Opa is ziek en ligt in het verpleegtehuis. Te wachten op, ja op wat eigenlijk of op wie? "Opa is in de war," zegt moeder. "Opa weet niet meer wat hij zegt," zegt vader. "Opa hoort bij kerstmis," zeggen Jos en Maartje. Vader en moeder hadden opa best voor een nachtje uit het verpleegtehuis kunnen halen. Jos en Maartje hadden de rolstoel wel geduwd. Dan zouden ze opa naar de kerststal hebben gereden en hem eventjes hebben laten zien wat

voor een rommeltje de nieuwe koster ervan had gemaakt. Opa zou opstaan uit zijn rolstoel, de kerststal instappen en de beeldengroep neerzetten zoals het hoort. De os met zijn warme adem vlak bij het Kindje en het Kindje zelf netjes bedekt met wat stro in het midden van de kribbe.

"Jos! Maartje!" roept moeder. "Gaan jullie mee?"

"Gaan jullie maar vast," zegt Jos.

"Wij komen zo!"

"Ik kan jullie toch niet alleen naar huis laten gaan?" zegt moeder.

"Midden in de nacht!"

"Ga nou maar," zegt Jos. "Ik weet heus de weg wel."

"Als je belooft heel goed op je zusje te passen," zegt moeder.

"Zusje?" zegt Maartje. "Zus, zal je bedoelen. Ik ben geen klein kind meer! Ik ben al zes."

"En ik ben negen," zegt Jos. "Samen zijn we vijftien."

"Gaan jullie nou maar!" Vader haakt zijn arm om die van moeder. "Tot zo," zegt hij tegen Jos en Maartje. Hij trekt moeder zachtjes mee en samen gaan ze op weg naar huis.

"Ik krijg het koud," zegt Maartje na een tijdje. "Nog even," zegt Jos. Hij heeft een plannetje. Als straks iedereen naar huis is en zij alleen

met zijn tweeën over zijn, zal hij eens laten zien dat hij de kleinzoon is van een echte koster. En Maartje moet hem daarbij helpen. Zij gaat op de uitkijk staan en dan stapt hij de kerststal in. Stiekem. Dan zal hij de beelden eens neerzetten zoals het hoort. "Nog even geduld, Jezus," fluistert Jos. "Je hebt het zo weer warm."

Jos schrikt van zichzelf. Hij zei 'je'. Tegen Jezus! En hij had natuurlijk 'U' moeten zeggen. Met een hoofdletter! Hoewel, doe je dat eigenlijk wel, 'U' zeggen tegen een pasgeboren kind? Jos kon zich niet voorstellen dat Maria Jezus aansprak met 'U'. Haar eigen kind. Dat ze bijvoorbeeld 's avonds onder het eten tegen hem zou zeggen: "U eet uw hele bord leeg, Jezus, anders krijgt u straks geen toetje."

"Ik wil naar huis," zegt Maartje. "We staan hier helemaal alleen."

"Mooi," zegt Jos en hij legt zijn plannetje uit. "Dus als er iemand aankomt," zegt hij, "zing je een liedje."

"Wat voor liedje?" vraagt Maartje.

"Een Sinterklaasliedje, is het nou goed."

"Kan ik niet beter 'Stille Nacht' zingen?"

"Hoe verzin je het," zegt Jos en hij stapt de stal in. Hij zet de kameel een eindje naar achteren, hangt de engel recht, draait een schaap met zijn kop naar de kribbe en schuift de os vlak boven het gezicht van het kindje Jezus.

"Stihille Nacht," begint Maartje plotseling te zingen. Snel duikt Jos weg achter de ezel. "Heilige nacht," zingt Maartje. "Alles slaapt, sluimert zacht." Voorzichtig kijkt Jos tussen de poten van de ezel door. Maartje houdt

op met zingen. "Kom maar te voorschijn, hoor," roept ze. D'r is niemand. Ik probeerde alleen maar of ik de wijs nog wist."

Jos heeft moeite om niet te vloeken. Mopperend trekt hij zich op aan de nek van de ezel en met een gezicht van zeven dagen onweer loopt hij naar de kribbe. Hij buigt zich voorover en tilt vol eerbied het kindje Jezus op.

"De koster!" roept Maartje. "Echt waar. Stihille Nacht.

Hij komt deze kant op!

Heilige Nacht!"

Snel legt Jos het kindje Jezus terug. Te snel, want hij stoot met het beeldje tegen de rand van de kribbe.

"Jezus!" fluistert Jos. "Je arm... Uw arm." Wat nou? Verschrikt kijkt Jos naar het Kindje Jezus. Zijn rechterarmpje is gebroken en ligt los naast het lichaam.

"Johos!" roept Maartje. "Kom nou.

Snel! De koster! De koster!"

Even overweegt Jos het gebroken armpje te bedekken met stro, maar dan, bliksemsnel, pakt hij het armpje en het Kindje Jezus op en rent hij de stal uit.

"Wegwezen," roept Jos en trekt Maartje mee. "Rennen!"

"We lopen de verkeerde kant op," zegt Maartje.

"We gaan niet naar huis," zegt Jos.

"We gaan naar opa. Opa is de enige die ons kan helpen."

Jos en Maartje lopen zwijgend naast elkaar door de kerstnacht. Op weg naar het verpleegtehuis waar opa ligt. Jos weet de weg, zegt hij. Maartje gelooft hem maar half. Het is maar twintig minuten lopen, heeft hij gezegd. Nou, dan wil zij wel eens weten hoe lang twintig minuten duurt bij Jos. Een half uur zeker.

Echt opschieten kunnen ze ook niet. Met het kindje Jezus onhandig maar goed verstopt onder haar warme winterjas.

Jos houdt het gebroken armpje beet, vastgeklemd in zijn hand die hij diep in zijn jaszak heeft weggestoken. Af en toe blijft hij staan en kijkt hij om zich heen, op zoek naar iets bekends, een gevel van een huis of een winkel en loopt dan weer door. Steeds vaker op goed geluk. "Wanneer zijn we er nou?" vraagt Maartje. "Het moet hier vlakbij zijn," zegt Jos. "Dat zei je net ook," zegt Maartje. "Ik ben moe." Midden op de stoep blijft ze staan en hijst het kindje Jezus ietsjes omhoog. Jos is ook blijven staan. Hij zegt niets, maar dat is ook niet nodig want Maartje begrijpt hem zo ook wel. Ze zijn verdwaald!

"We vragen het daar, in dat café," zegt Maartje en voordat Jos kan protesteren opent ze de deur van café-restaurant De Herberg. Op de drempel blijft ze staan. Jos is haar gevolgd en houdt haar hand vast. "Hallo!" roept Maartje dwars door de keiharde cafémuziek. "Hallo!" Eindelijk heeft iemand haar gehoord. Een dikke kerel op de hoek van de bar. Verbaasd kijkt hij naar Jos en Maartje, geeft vervolgens de barman een knipoog en loopt dan naar een tafeltje tegen de muur waar een sjofel geklede man ligt te slapen. Met zijn hoofd op tafel, omringd door lege en halflege bierglazen.

"Kobus!" roept de dikke kerel. "Wakker worden! Je moet thuis komen. Je kinderen komen je halen!" Kobus opent zijn ogen, hijst zich moeizaam overeind en maait daarbij een stuk of wat glazen van tafel. De dikke kerel begint te zingen:

"Ach vaderlief, toe drink niet meer!" Meteen begint de barman mee te zingen, onmiddellijk gevolgd door de rest van de klanten. Kobus staat inmiddels te wankelen op zijn benen. Hij strekt zijn handen uit in de richting van Maartje en Jos en mompelt iets onverstaanbaars. Iedereen in het café begint te lachen. Jos en Maartje kijken met ogen vol schrik naar de lachende en grijnzende gezichten en als Kobus aanstalten maakt naar hen toe te komen, vluchten ze het café uit, de straat op.

Even later zitten Jos en Maartje als twee kouwelijke vogeltjes ineengedoken naast elkaar op een bankje. Maartje met het kindje Jezus onder haar jas en Jos met het gebroken armpje in zijn zak. Hopeloos verdwaald in de kerstnacht. "Laten we maar naar huis gaan," zegt Jos, maar tegelijkertijd beseft hij hoe stom die opmerking klinkt. Hij zou niet weten hoe ze moeten lopen. "We gaan naar de politie!" zegt Maartje. De politie kan ons helpen. "En als ze dan zien wat we bij ons hebben?" zegt Jos. "Dan sluiten ze ons op." "We hebben het kindje Jezus toch niet gepikt," zegt Maartje. "Dat zeggen ze allemaal," zegt Jos. Hij staat op en dan ineens begint hij te stralen. "Maartje, kijk dan daar!" zegt hij en hij wijst met zijn vinger. "Daar, dat licht! Die ster!" Maartje kijkt waar Jos naar wijst. "Een ster!" roept ze. "Van Mercedes-Benz!" roept Jos. "Die staat op dat hoge flatgebouw tegenover het verpleegtehuis van opa. Kom mee. Meteen is hun moeheid verdwenen en zo lopen ze recht op het

verpleegtehuis af. Ze waren vlakbij. Binnen tien minuten staan ze voor de deur. Helaas, de deur is dicht. Wat nu? denkt Jos, maar Maartje belt brutaalweg aan.

"Wat komen jullie doen?" vraagt de nachtportier.

"Onze opa vrolijk kerstfeest wensen," zegt Maartje.

"Midden in de nacht? En waar zijn jullie ouders?" Jos begint te stotteren.

"Die komen zo," zegt Maartje snel.

"Die zoeken een parkeerplaatsje." De portier kijkt over hun schouders de straat in. "Kunnen wij alvast doorlopen?" vraagt Maartje. Jos ziet de portier aarzelen. "O ja, nog een gelukkig kerstfeest, meneer," zegt hij beleefd.

"Lopen dan maar," zegt de portier en voor hij zich kan bedenken, glijpen Jos en Maartje langs hem naar binnen. Jos vergeet bijna te kloppen, zo graag wil hij opa zien.

"Ja," horen ze opa zeggen. Maartje opent de deur. Het is donker. Opa ligt in bed. "Bent u het?" vraagt opa. "Ik heb op u gewacht." Jos en Maartje kijken elkaar aan.

"Opa is in de war," fluistert Jos. "Hij weet niet wat hij zegt."

"Wij zijn het, opa, Jos en Maartje."

De kamer licht op in het blauwe schijnsel van de buitenreclame, de ster die hen de weg naar opa heeft gewezen. Jos en Maartje schuifelen de kamer in. Bij het bed haalt Maartje het kindje Jezus onder haar jas vandaan. "Dit hoort er ook nog bij," zegt Jos een beetje schaapachtig en hij haalt het gebroken armpje te voorschijn. "Kunt u het nog maken, opa?" vraagt hij. Opa pakt het kindje Jezus in zijn armen. Precies zoals hij het elk jaar vasthield om in de kribbe te leggen. Alsof het een echt kind is. Van vlees en bloed. "Ik heb op u gewacht," zegt hij.

Wolven in de kerstnacht

Een spannend Zweeds kerstverhaal over hongerige wolven

Het gebeurde in Zweden, in het gedeelte dat zo dicht bij de koude Noordpool ligt, dat de winter er wel drie maal zo lang duurt als hier. Het is een boze, ijzige winternacht en alles ligt onder een dikke sneeuwlaag verborgen. De dagen zijn kort en omstreeks het midden van de winter zo kort, dat het haast geen dag meer genoemd kan worden. Voor het goed en wel licht is geworden, komt de avond al weer. Er zijn allerlei gevaren: felle vrieskou en sneeuwstormen... en wolven soms. Maar de mensen die daar in 't hoge

Noorden wonen zijn aan al deze dingen wel gewend en ze weten niet anders of de winter hoort zo. De hoge, rotsige bergen... de grote stille dennenbossen... hoofdwegen en landweggetjes... steden en boerendorpjes... alles dik onder de sneeuw. Dan moet je met sleden of ski's naar school, naar de kerk, naar de stad om te winkelen of op bezoek bij familie.

Een Zweedse boer spant zijn paard voor de slee om zo'n tocht naar de stad te maken. Hij gaat dingen kopen

voor Kerstmis, want in zijn eigen dorpje zijn geen winkels waar je zoiets kunt kopen. Zijn vrouw staat bij hem en helpt met het inspannen van het paard. Het paardje trappelt van ongeduld; het heeft de frisse buitenlucht geroken en het hinnikt van plezier. "Waar wil je de boodschappen in doen?" vraagt zijn vrouw. De man krabt zich eens achter de oren, terwijl hij zijn gezicht vol rimpels trekt. "Drommels, dat zou ik bijna vergeten. Goed dat je het zegt moeder. De kist van verleden jaar hebben we niet meer. Zou ik de regenton nemen? Die gebruiken we toch voorlopig niet meer."

"Welja," zegt de vrouw. "Neem de ton mee. Wacht, ik zal je helpen om hem op de slee te krijgen. Zul je er om denken dat je voor donker weer thuis bent? Laat me nou niet ongerust over je hoeven te worden."

"Je moet niet zo gauw ongerust zijn," lacht de man. "Natuurlijk ben ik voor donker thuis! Zover is het toch niet! Dan steken we alle kaarsjes aan en gaan we kerstfeest vieren rondom de boom. Wat zullen de kinderen blij zijn. Ik verheug me er echt op!"

Vlug springt de man op de slee en voort gaat het over de harde glinsterende weg in de richting van de stad waar de mooie winkels zijn.

't Paardje is niet jong meer, maar het is goed gevoed en uitgerust en het draaft over de weg dat het een lust is. Een ijzig koude wind snerpt de man langs de oren. 't Hindert hem niet. Hij is zo blij, dat hij overal tegen kan. Hij denkt aan het kerstfeest dat ze weer zullen vieren. Het roodgloeiend opstoken van de kachel. 't Kerstverhaal voorlezen, samen mooie kerstliederen zingen en alleen maar warme, gelukkige gezichten. "En voor moeder koop ik

ook wat," zegt hij tegen de achterkant van zijn paard. "Voor zichzelf heeft ze natuurlijk niets op het boodschappenlijstje geschreven; zichzelf heeft ze natuurlijk weer vergeten. Maar het zou wel vreemd zijn als ik in de één of andere winkel niet iets ontdek waar ze blij mee zal zijn." 't Paard zwaait vrolijk met zijn staart. Het is net alsof hij zijn baas begrijpt. Ze zijn aan elkaar gewend geraakt, al deze jaren.

"Het is maar goed," zegt de man, "dat ik de regenton heb meegenomen. Daar doe ik al die boodschappen makkelijk in en dan hoef ik niet bang te wezen dat er op de terugweg iets uitvalt."

Het paard huppelt bijna over de weg. Zijn adem vliegt als een dampwolk naar achteren. Af en toe bries hij; dan lijkt het wel of er water uit zijn neusgaten spuit. De zon komt even door de wolken en de slee rijdt door een toverwereld. De sneeuw flonkert alsof zij met goud bestrooid is. De wind fluit iets minder scherp om de slee. De man knalt vrolijk met zijn zweep. Hij voelt zich erg gelukkig! In de stad is het druk, maar met de boodschappen gaat het vlot. De boer merkt wel dat de mensen uit de stad lachen om die grote regenton, maar de man lacht zelf vrolijk mee. "Ja man," zegt hij tegen de bakker, bij wie hij het laatst komt, "Ik moet er nog een heel eind mee rijden en ik moet er niet aan denken dat ik wat zou verliezen."

"Ja, en voor de wolven is mijn krentenbrood veel te goed!" grapt de bakker.

Nu kijkt de man opeens heel ernstig en strak. "Met de wolven moet je niet spotten!" zegt hij.

"Ben je ze wel eens tegengekomen op de weg?"
"Nee, gelukkig niet!"
"O, zo. Nou, ik wel en dat was geen grapje, dat kan ik je wel zeggen."
Ja, dat kan de bakker zich wel voorstellen. Een wolf! Hu... Maar nu moet hij vlug naar zijn winkel terug en de boer moet haast maken om thuis te komen. Hij haalt zijn verkreukelde boodschappenbriefje te voorschijn. Het is er met dat briefje niet beter op geworden. Het is gescheurd en vies geworden en het ruikt sterk naar tabak. Maar alle dingen zijn doorgestreept. Dat is dus in orde. En voor moeder, die zichzelf altijd vergeet zitten nog drie extra pakjes in de ton. Daarover heeft hij nog het meest plezier. Wat zal ze kijken!
Plotseling kijkt hij naar de hoge torenklok en bekijkt daarna bezorgd de lucht. De zon is allang weggetrokken. Er komen grauwe wolken aandrijven. Brengen die nog meer sneeuw misschien? 't Kan best. Er is een strenge winter voorspeld. In ieder geval zal het vandaag nog vroeger donker zijn dan anders.
"Ik ga nergens meer langs om een kop koffie te drinken," zegt de man tegen zijn paard. "We gaan gauw naar huis, Bles. Thuis krijgen we wel weer eten en drinken, wat jij!"
Voort gaat het nu weer over de witte straten. In draf de stad uit, een paar dorpjes door, die bijna aan de stad zijn vastgegroeid en dan de grote witte eenzaamheid in. Daar, heel in de verte, staat het bos als een hoge, donkere muur. "Vort Bles! Vort!
Achter het bos ligt ons dorp. Daar is het huis met moeder en de kinderen. Daar gaan we kerstfeest vieren.

We halen het nog wel. Als jij je best maar doet. Vort, Bles!"
't Paardje trippelt uit alle macht. Het open witte sneeuwveld door, het grote stille bos in. De man heeft het gevoel dat achter hem een grote deur dichtvalt wanneer hij het bos inrijdt. Het is al donker tussen de stammen van de bomen.
Kan het ergens zo geruisloos en geheimzinnig zijn als in een groot, Zweeds sneeuwbos? Het lijkt of er iets tegen je spreken wil en toch is er geen stem! Er breekt een tak door de zware sneeuw. De sneeuw glijdt met scherp geritsel omlaag, de tak blijft omgekeerd hangen tussen de andere takken. Plotseling rilt de man op zijn slee. Hij rilt niet van de kou deze keer. Er is iets in het donkere bos, iets dat hij niet kan verklaren. Was hij maar vast thuis!
"Kom Bles, laat zien wat je kunt. Ik wil kerstfeest vieren met moeder en de kinderen. Doe je best Bles, dat we gauw het bos uit zijn! Het is hier niet pluis Bles!"
Wat is dat daar... aan de kant van de weg? Een klein zwart ding, dat langzaam voortbeweegt. Wat kan het zijn? "Vort Bles! Snel er langs!"
De zweep knalt, strak staan de teugels. De slee schiet het zwarte ding voorbij. Even kijkt de boer opzij, naar beneden. O, 't is een oude vrouw. Een heel oud en arm, kromgegroeid vrouwtje. Tijdens het voorbijrijden kijkt de boer even. De oude vrouw kijkt naar de slee met smekende ogen.
"Nou, die is vast niet goed wijs," zegt de boer tegen de paardenrug. "Die is stapelgek, kun je wel zeggen. Weet dat oude mens niet dat er wel eens wolven zijn in deze bossen? Wie gaat er nu tegen de avond het bos in. Nou

ja, moet ze zelf ook maar weten. Ik heb er niks mee te maken. Vort Bles, we gaan gauw naar huis, kerstfeest vieren!"

Kerstfeest? De boer schrikt opeens voor het woord dat hij de laatste dagen al zo vaak heeft gebruikt. Kerstfeest, kerstfeest. Iedereen zegt het tien, twintig keer op een dag. Je denkt er haast niet meer bij. Kerstfeest vieren? Wil jij kerstfeest vieren? Jij, die een arm, weerloos oud vrouwtje wilt laten verscheuren door de wolven?! Wou jij kerstfeest vieren?

"Ho!" roept de boer opeens luid tegen zijn paard. Hij schrikt van zijn eigen stem, die schalt door het bos. Meteen trekt hij zo hard aan de teugels, dat het beestje ook schrikt. Zijn hoeven glibberen over de gladde weg. 't Gooit de kop wild achteruit. "Ho Bles! We moeten keren, jong! We moeten dat oude mensje oppikken. Zó kan ik geen kerstfeest vieren!"

Voorzichtig trekt hij aan de teugels... ja... ja... toe maar... toe maar... ja. Best beestje hoor! Dan gaat het snel terug tot waar het mensje nog strompelt in de sneeuw. Verrast kijkt ze de boer aan, die bij haar halt houdt. "Stap op," zegt hij kortaf. "Stap gauw op de slee. Onderweg kun je me wel vertellen waar je heen wilt."

't Oude vrouwtje gaat zitten. "Baas, baas, wat ben ik je dankbaar... Wat ben ik je dankbaar!" Ze trekt haar doek vaster om de magere schouders en geniet van de snelle, veilige rit. Ze vertelt dat ze naar haar kleindochter op weg is, die heeft een kindje gekregen... Maar geld om zich te laten rijden heeft ze niet. En ze heeft niemand anders op de hele wereld dan die ene kleindochter. Al de anderen zijn dood.

"Wat een stakker," denkt de boer. "Nou ja, ze zit nu tenminste veilig in de slee."

"Vort Bles! Zie je wel hoe donker het tussen de stammen wordt? We zijn veel tijd kwijtgeraakt, Dat halen we niet zo gemakkelijk weer in.!" De sneeuw kraakt onder de slee, de wind fluit, de stille bomen kijken droevig de reizigers na, alsof ze een geheim weten, dat ze niet zeggen kunnen. Weer rilt de boer. Hij geeft zijn paard nog een tikje met de zweep. Waren ze het bos maar uit! Buiten op de vlakke is het lichter! Daar kun je, heel in de verte het dorp al zien liggen.

"Vort Bles! Vort!"

Plotseling komt er, boven het geluid van sneeuw en wind uit, een hoge, langgerekte toon dichterbij. Uit de diepste diepte van het bos komt die toon. Man, vrouw en paard horen hem tegelijkertijd. Ze krimpen ineen. Wat ze horen is het geluid van wolven die een achtervolging beginnen. Wolven! Een groep hongerige, bloeddorstige wolven!

"Vooruit Bles! Vooruit! We moeten kerstfeest vieren thuis met moeder en de kinderen! Nog nooit heeft het kerstfeest hem zo wonderlijk geleken als nu, nu hij het misschien wel nooit meer vieren zal! Nooit meer, omdat hij dood in het bos zal liggen... dood en verscheurd... door wolven verscheurd. Vort Bles! Vort! Weer snijdt een scherp wolvegejank door de koude winterlucht. Dichterbij zijn ze al gekomen. Hoor, hoor!! 't Geluid komt dichterbij. Geen dier in de wildernis loopt zo snel als een hongerige wolf in een troep. De oude vrouw komt wat overeind.

Haar oude gezicht ziet er bezorgd uit. Ze heeft het geluid van de wolven wel begrepen. Ze weet wel, waarom de boer zijn paard plotseling zo voortzweept. De wolven komen! Ze hebben honger en ruiken het spoor van mensen en dieren.

't Grootste en wreedste gevaar van de eenzame sneeuwbossen komt snel als de wind dichterbij! 't Oude vrouwtje zucht diep en smartelijk. Ze vouwt haar magere handen, het is het enige dat ze kan doen. De boer hoort de oude vrouw zuchten. Bijna was hij haar vergeten door de spanning, maar nu weet hij het weer. Natuurlijk, dat ouwe mensje dat hij moest oppikken langs de kant van de weg! Eigenlijk is het haar schuld dat ze nu door de wolven worden overvallen. Háár schuld, dat ze tijd zijn kwijtgeraakt. Háár schuld, dat het paard nu langzamer loopt. Het beest is al oud en heeft nu op de terugweg een dubbele vracht. Waarom is hij ook zo dom geweest!? Waarom heeft hij al die kostbare minuten verknoeid?!"

Vort Bles! Vort! Ik sla je met de zweep! Ik ransel je... Ik móet thuiskomen!" Dáár, alweer de wolven. En weer dichterbij! In het dichte onderhout beginnen bevroren takken te kraken. Vurige ogen glinsteren groenachtig tussen de stammen, open bekken, tongen hangen naar buiten. "Vort dan toch Bles, vort! Het gaat om ons leven!" Een zweeps slag knalt door de koude lucht. Maar 't was niet nodig geweest. Het paard heeft de doodsvijand al geroken. Met wijd open gesperde neusgaten en rollende ogen rent het voorwaarts, trillend over zijn hele lijf. Zo heeft de boer nog nooit een paard zien lopen. Wat kan er nog gedaan worden om het leven te

redden? "De pakjes!" roept de boer tegen de oude vrouw. Zijn stem is schor van ellende. "Haal de pakjes uit de ton! Gooi ze één voor één naar de wolven. Misschien houdt het ze tegen. 't Kan ons redden!"

"Ja baas, ja, ik zal het doen baas." Haar bevende handen voelen al in de ton. Een groot vierkant pak... 't Rammelt.

De blokkendoos, weet de boer. Daar gaat het pak al, midden tussen de wolven. Die blijven staan... verdringen elkaar... Ze ruiken de mensenlucht en scheuren woest het papier uit elkaar. Ze zetten hun sterke roofdiertanden erin, maar... 't Is bedrog! En verder holt de hongerige troep... de warme lucht van mensen en een paard in de neus... Ze naderen dicht en brutaler dan zo-even. Een tweede pak vliegt uit de slee... daarna een derde... een vierde. Speelgoed, een brood, koek, kerstboomkaarsen... Ieder pakje geeft een kans op redding.

"Vort Bles! Vort!" Wat is dat bos eindeloos groot! Stille, droeve bomen in eindeloze rijen. Takken die doorbuigen onder de sneeuw. Wintermist tussen de stammen. O, wat zijn vrouw en kinderen ver weg! En Bles wordt zo moe met zijn dubbele vracht. Brutaler en brutaler worden de wolven. 't Is net of ze merken, dat het paard moe wordt. Hun bekken hangen open... hun ogen blikeren... hun keel stoot hijgende geluiden uit... Het is of ze weten, dat ze het gevecht zullen winnen.

Een dubbele vracht! De man moet er steeds aan denken. 't Hamert in zijn gloeiende kop. Een dubbele vracht... een dubbele vracht... Het is haar schuld... haar schuld. Als ik niet had hoeven terug te rijden... haar schuld..

haar schuld...

Plotseling komt er een vreemde gedachte bij hem op. Een gedachte om koud van te worden, maar toch... de gedachte laat hem niet los: Ik gooi dat wijf eraf! Laten de wolven haar opvreten! In de tijd dat ze met haar oude botten bezig zijn ben ik gered. Zij heeft niemand meer op de wereld! Ik heb vrouw en kinderen! Ze wachten op me. Ik moet thuis kerstfeest vieren! Kerstfeest vieren?! Jij?! Wou jij thuis kerstfeest vieren?!

Als je eerst een arm oud mens hebt vermoord? "Nee, nee! schreeuwt de man plotseling het bos in. "Nee, nee!!" Maar de wolven komen steeds dichterbij. En er zijn er zoveel. En de ton is leeg, tot op de boden. Ja, juist... de ton is leeg. Sneller dan de wolven schieten de gedachten door het hoofd van de boer. Alle slechte gedachten zijn nu verdwenen. Hij denkt in zichzelf: "Ik moet het doen, maar... het is zo moeilijk!" Nu zitten de wolven vlak achter de slee. Eén van de on dieren waagt een sprong, maar schrikt nog terug. Anderen kijken opzij af... Ze willen ons omsingelen, denkt de man vaag, dat is de manier van die gluiperds. "Neem de teugels, " zegt hij plotseling tegen de oude vrouw. "Hier, hou stijf vast! Bles weet de weg."

"Baas, baas... wat ga je nou beginnen? De man luistert niet meer. Hij staat rechtop in zijn slee. Nu neemt hij de lege ton en slingert hem met zijn sterke armen eruit... op de weg... Dan springt hij zelf uit de slee, grijpt de ton, kruipt erin en zet de ton over zich heen. 't Gaat zo snel! De wolven zijn even teruggedeinsd, voor een ogenblik. Nu echter ruiken ze de warme mensenlucht binnen in de ton. Ze verdringen elkaar, ze krabbelen en

snuiven en janken van de honger. Binnen in zijn donkere gevangenis hoort de man de dieren bezig; hij ruikt hun adem door de duigen heen. In doodsangst klemt hij de wanden van de ton tegen de grond. Zijn handen bloeden ervan. Wat hindert het! Als hij maar het leven eraf mag brengen. Laat me veilig thuiskomen, denkt hij. Laat er een wonder gebeuren!

Hoog boven hem ruisen de dennenbomen in de avondwind die van de bergen komt. Zware kluiten sneeuw vallen omlaag; op de ton, op de wolven. Die schrikken even, rennen weg, maar komen al gauw weer terug. Het gekrabbel en gesnuif begint opnieuw... steeds ongeduldiger raast de bende om de ton. "O, laat me toch veilig thuiskomen!"

't Paard is inmiddels op hol geslagen. 't Loopt zoals het nog nooit gelopen heeft. Met vier benen tegelijk springt het op van de grond; de slee schudt en bonkt achter hem aan, het paard merkt het niet. Een poosje nog klemt de oude vrouw in doodsangst haar magere handen om de teugels. Dan kan ze niet meer. De teugels glippen haar uit de handen. Ze zakt ineem op haar bank en valt flauw. De spanning is teveel voor haar geweest. Het paard rent maar door. In het dorp staat de moeder met haar vier kinderen midden op de weg. Bezorgd kijkt ze naar de lucht, die sneeuwstorm voorspelt. Dan tuurt ze weer in de richting van het bos, dat een donkere blauwzwarte muur lijkt. Een buurman heeft haar verteld dat er wolven zijn. Ver weg... zeker... maar wolven zijn zo vlug en de strenge

winter heeft ze hongerig en wreed gemaakt.

"Komt vader nog niet, moeder?," vraagt het kleine meisje. "Nee liefje, nog niet. Maar straks, met de slee!" "En dan gaan we kerstfeest vieren," zegt Arndt. "Fijn joh, alle kaarsjes aan... en dan zingen en koek eten... hè moeder?"

"Zingen?" denkt de vrouw wanhopig, "en kerstfeest vieren?"

't Is allemaal zo ver weg... ze is bezorgd om haar man... om de wolven... om het donker en de sneeuwstorm. Er is gevaar!

"Daar, daar!" Daar komt de slee.

"Moeder, kijk dan, daar komt vader! Zie die oude Bles eens draven!"

Het lijkt de moeder een wonder. 't Is alsof de zon door de wolken breekt.

"Vader, vader!" juichen de kinderen. Ze steken hun handen op en dansen van plezier. Daar is bles al. Daar staat hij stil. 't Schuim druipt hem van zijn bek. Zijn ogen draaien wild en hij beeft over al zijn leden. "Vader! Vader!" Maar... in plaats van een grote sterke vader zit daar een oude, gebogen vrouw in de slee. Een arm, oud stukje mens, dat nu met grote moeite de ogen opslaat en verward rondkijkt. Moeder schudt het oude vrouwtje ruw bij de arm. De burens komen naar buiten en dringen om de slee, vragen wat er toch is.

"Vertel op! Wat is er met mijn man gebeurd? Mens zeg dan toch wat! Je kunt toch zeker wel praten?" Bevend en onverstaaenbaar haast komen de woorden: "Je man... ginds in het bos... in de ton... de wolven... de wolven..." Dan zakt het oude vrouwtje terug, bewusteloos. De inspanning is teveel voor haar geweest. Een paar buurvrouwen tillen haar uit de slee, nemen haar mee in huis.

Maar de moeder weet al genoeg. Ze stuurt de jongens met kleine Antje naar binnen. Ze ziet hoe de burens weghollen om hun geweren te halen en ook harken, schoffels en knuppels. Ze ziet hoe flink Arndt het vermoeide paard uitspant en het naar de stal brengt. Hij legt een deken over de bezwete rug van Bles en komt dan weer naast zijn moeder staan. Ze huilt niet maar haar ogen branden.

Ze wringt in haar handen. Heel stil staat Arndt naast zijn moeder. Hij begrijpt al zo veel. Hij begrijpt dat zijn vader iets heel dappers heeft gedaan. Iets, dat hem misschien wel het leven kost! De mannen hebben één van hun uitgeruste paarden voor de slee gespannen en zijn in vliegende vaart weggereden, het donkere bos tegemoet. Kleiner en kleiner worden ze... nu verdwijnen ze in een wolk van sneeuw. 't Wachten duurt lang als het gaat om dood of leven. Medelijdende buurvrouwen komen naar buiten en proberen haar te troosten.

Moeder schudt haar hoofd. Niets zeggen... niets zeggen nu! Alleen maar stil zijn en hopen op redding. En eindelijk komt de slee weer aangereden. Dan stapt de boer uit; wankelend en gewond en maar leeft! "Vader! Vader!" roepen de kinderen. En nu is vader er werkelijk.

De volgende zitten ze allemaal om de kerstboom. Een paar armzalige kaarsjes, overgebleven van verleden jaar, steken er in.. De mooie nieuwe liggen ergens in het sneeuwbos... of in een wolvenmaag. Maar... aan wolven wordt nu niet meer gedacht, want ook al ontbreekt aan dit feest van alles, een gelukkiger kerstfeest dan dit hebben ze nog nooit gevierd!

De belofte van de harpspeler

Een verhaal over een man die belooft met Kerst thuis te zijn

Er was eens een harpspeler die zo mooi kon spelen en hij zong zulke prachtige liederen, dat hij in het hele land beroemd was. Eindelijk hoorde ook de koning zulke wonderen vertellen van zijn kunst, dat hij dadelijk een paar boden uitzond. Ze moesten hem vragen of hij mee wilde gaan naar het paleis om voor de koning te zingen en te spelen. De koning wilde hem zó graag horen dat hij aan zijn afgezanten de volgende boodschap meegaf: "Ik zal niet eten en niet slapen voor ik je gezicht heb gezien en de tonen van je harp heb gehoord." Deze woorden moesten ze net zolang voor de koning opzeggen, totdat ze ze wel konden dromen. Toen pas gingen ze op weg.

Ze kwamen voor het huisje van de harpspeler en ze riepen: "Gegroet, o harpspeler. Kom buiten en luister naar ons, want we hebben je iets te vertellen waarmee je heel blij zal zijn!" Maar toen de harpspeler de boodschap van de koning vernam, werd hij bedroefd. Want hij had een vrouw en een kind en een klein bruin hondje. Hij zag er tegenop hen tegen Kerstmis te verlaten. En zij zagen er tegenop hem te moeten missen. "Blijf toch bij ons," smeekten ze. Maar de harpspeler zei: "Ik moet gaan. Het zou heel onbeleefd zijn om de koning teleur te stellen. Maar zo zeker als de hulstbessen rood zijn en de dennenbomen groen, even zeker zal ik met Kerstmis thuis zijn om mee te eten van de kerstpudding en kerstliederen te zingen aan mijn eigen haard."

En nadat hij deze belofte had gedaan, hing hij zijn harp op zijn rug en hij volgde de boden van de koning naar het paleis. Hij werd met veel eerbewijzen ontvangen en de koning deed alles om hem een plezier te doen. Hij sliep op een bed van het zachtste dons en at van een gouden bord aan de koninklijke tafel. En als hij zong en speelde, luisterden alle mensen en alle dieren, vanaf de koning tot de muizen in de provisiekamer met ingehouden adem naar zijn muziek. Maar bij alles wat hij deed, feestvieren, rusten, spelen, zingen of luisteren naar de lof die iedereen hem toezwaaide, vergat hij geen ogenblik de belofte die hij had gedaan aan zijn vrouw, zijn kind en zijn kleine bruine hondje.

En toen nu de dag voor Kerstmis was aangebroken, nam hij zijn harp in de hand en hij ging naar de koning om afscheid te nemen. Maar de koning wilde hem niet missen. Hij zei: "Ik zal je een paard geven zo wit als melk, zo glanzig als satijn en zo vlug als een hert, als je hier wilt blijven en op kerstdag wilt spelen en zingen aan de voet van mijn troon."

Maar de harpspeler antwoordde: "Ik kan niet langer blijven, want ik heb een vrouw en een kind en een klein bruin hondje. En ik heb hun beloofd dat ik met Kerstmis thuis zou zijn. Dat ik mee zou eten van de kerstpudding en kerstliederen zingen aan mijn eigen haard."

Toen zei de koning: "Als je hier blijft

en op Kerstmis speelt en zingt aan de voet van mijn troon, zal ik je een wonderboom geven, die zomer noch winter zijn bladeren verliest. En elke keer als je dit boompje schudt, zal er een regen van goud en zilver voor je voeten neervallen."

Maar de harpser antwoorde: "Ik mag niet langer blijven, want mijn vrouw en mijn kind en mijn kleine bruine hondje wachten op me. En ik heb mijn woord gegeven dat ik met Kerstmis thuis zou zijn. Dat ik mee zou eten van de kerstpudding en kerstliederen zingen aan mijn eigen haard."

Maar de koning gaf het niet op. "Als je op de kerstdag één wijsje voor me speelt en één lied voor me zingt, zal ik je een fluwelen kleed geven en je mag naast me zitten op de troon met een ring aan je vinger en een kroon op je hoofd."

Maar de harpser antwoorde: "Ik wil niet langer blijven, want mijn vrouw en mijn kind en mijn bruine hondje kijken al naar me uit. En ik heb vast beloofd dat ik met Kerstmis thuis zou zijn. Dat ik mee zou eten van de kerstpudding en kerstliederen zingen aan mijn eigen haard."

En hij wikkelde zich in zijn oude mantel, hing zijn harp op de rug en verliet het paleis zonder verder een woord te spreken.

Hij had nog niet ver gelopen toen veel kleine witte sneeuwvlokken uit de lucht naar beneden kwamen dwarrelen. 't Was of ze fluisterden:

"Bedenk wat je doet,
Bedenk je eens goed,
Je gaat een moeilijke reis tegemoet."

Maar de harpser zei: "Ja, ja, ik zie wel dat de lucht donker is en er zal zeker veel sneeuw vallen. Maar ik heb

een vrouw en een kind en een klein bruin hondje. En ik heb vast beloofd dat ik met Kerstmis thuis zou zijn. Dat ik mee zou eten van de kerstpudding en kerstliederen zingen aan mijn eigen haard."

Maar het begon al harder en harder te sneeuwen en weldra waren alle heuvels en dalen, heggen en greppels bedekt met een dik wit tapijt. Van alle paden en wegen was niets meer te zien. En de wind joeg de sneeuw op tot hoge wallen midden over de grote weg. De harpser struikelde. De harpser viel, maar hij dacht er niet aan om terug te keren. Terwijl hij verder reisde, ontmoette hij de wind. En de wind zei: "Harpser, wees toch wijs, Keer terug naar het paleis."

Maar de harpser luisterde niet naar die raad. "De sneeuw moge vallen en de stormwind loeien," zei hij, "ik moet doorlopen. Want ik heb een vrouw en een kind en een klein bruin hondje. En ik heb vast beloofd dat ik met Kerstmis thuis zou zijn. Dat ik mee zou eten van de kerstpudding en kerstliederen zingen aan mijn eigen haard."

Toen begon de wind ijzig koud te blazen. De sneeuw bevroor op de grond, het water bevroor in de rivieren, de adem van de harpser bevroor in de lucht. En aan de rotsen langs de weg hingen ijskegels zo lang als het zwaard van de koning. De bomen van het woud kraakten en kreunden in de felle wind en het was of ze hem allemaal toeriepen:

"Het woud is duister, de nacht breekt aan,
Waag het niet daardoor te gaan."

Maar de harpser liet zich door niets weerhouden. "De sneeuw moge vallen, de stormwind loeien en de

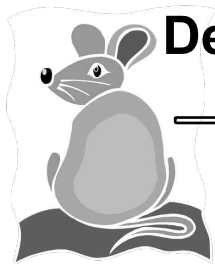
nacht moge mij overvallen in het donkere woud," zei hij, "maar ik heb beloofd dat ik met Kerstmis thuis zou zijn. Dat ik mee zou eten van de Kerstpudding en kerstliederen zingen aan mijn eigen haard. En ik moet mijn woord houden."

En voort zwoegde hij totdat het laatste glimpje daglicht verdween en de duisternis zwaar tussen de bomen hing. Maar de harp speler was niet bang in het donker. "Al kan ik ook niet zien," zei hij, "ik kan tenminste nog zingen." En jubelend klonk er een kerstlied door het bos. Een lied van Jezus' geboorte, van de engelen die zongen en van de ster die straalde boven de stal van Bethlehem.

Toen hield het op met sneeuwen, de wind ging liggen, de bomen van het woud bogen hun takken om te luisteren. En, o wonder... terwijl hij zong, veranderde de duisternis rondom hem in stralend licht. En toen het lied uit was en de harp speler opkeek, stond hij vlak voor de open deur van zijn huisje. Zijn vrouw en zijn kind en zijn kleine bruine hondje hadden al naar hem uit staan kijken en ze liepen de harp speler jubelend tegemoet.

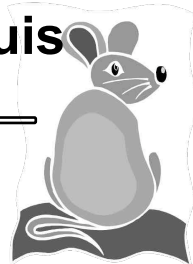
De hulstbessen blonken helderrood in de kerstkransen, de kerstboom was een frisgroene jonge den, de kerstpudding zag zwart van de pruimen. En de harp speler voelde zich gelukkiger dan een koning toen hij aan zijn eigen haard de oude kerstliederen zong voor zijn vrouw en zijn kind en zijn kleine bruine hondje.

De huismuis en de bergmuis

Een Noorse fabel

Er waren eens een huismuis en een bergmuis, die elkaar aan de rand van een bos ontmoetten. De bergmuis zat er in hazelaarstruiken noten te kraken.

"De Here zegene je arbeid!" zei de huismuis. "Zie ik goed, moet ik zo ver nog bloedverwanten tegenkomen?" vroeg ze.

"Dat kon wel eens," zei de bergmuis.

"Je vergaart noten, en neemt ze mee naar huis," zei de huismuis.

"Dat moet ik wel doen, willen we de winter kunnen doorkomen," antwoordde de bergmuis.

"De dop is groot, en de noot dik van 't jaar, een hongerige maag is daar wel mee gediend," zei de huismuis.

"Daar zeg je de waarheid," zei de bergmuis, en vertelde, dat ze zo'n plezierig leven leidde en het zo goed had.

De huismuis vond, dat ze het zelf beter had. Maar de bergmuis bleef bij wat ze had gezegd, en zei, dat het nergens zo goed was als in de bossen en de bergen, en dat ze het zelf het best had. De huismuis zei, dat zij het het best had, en daar konden ze het niet over eens worden. Ten slotte beloofden ze elkaar, dat ze elkaar met Kerstmis zouden opzoeken, dan konden ze zien en proeven wie het het best had.

De huismuis zou het eerst op bezoek gaan en bij de bergmuis op haar

kerstmaal verschijnen. Ze trippelde door bossen en diepe dalen, want hoewel de bergmuis voor de winter omlaag was gekomen, was de weg toch nog lang en moeilijk. Ze had tegenslag en de sneeuw was diep en los, zodat ze al moe en hongerig was voor ze aankwam.

"Nu zal het heerlijk zijn om eens wat te eten te krijgen," dacht ze, toen ze er eindelijk was. De bergmuis had heel wat bij elkaar gegaard: pitten van noten en naaktvaren en wortels, en nog heel veel ander lekkers, dat in bos en veld groeit. Ze bewaarde het in een hol diep onder de grond, zodat het er niet koud was, en vlak bij was een wel, die de hele winter open bleef, zodat ze zoveel water kon drinken als ze maar wou.

Er was van alles genoeg, en ze aten lekker en veel; maar de huismuis vond het toch eigenlijk maar schamele kost. "Hiermee kun je het leven rekken," zei ze, "maar meer ook niet. Nu moet je eens gauw een tegenbezoek komen maken en proeven wat wij eten," nodigde ze haar uit. Ja, dat zou ze doen, en het duurde niet lang of ze kwam.

Toen had de huismuis van alle kerstkost, waar de vrouw des huizes mee gemorst had, omdat ze in de kersttijd een beetje licht in het hoofd was geweest van het vele bier, wat vergeard: ze had stukjes kaas en

boter en kaarsvet, stukjes vet weer met boter en stukjes van zure roombroodjes en nog veel meer lekkers. In de nap onder de kraan van de bierton had ze drinken genoeg, en haar hele kamer was vol lekkere hapjes. Ze aten lekker en namen het er goed van, en het scheen alsof de maag van de bergmuis geen bodem had: zulke kost had ze nog nooit geproefd!

Toen kreeg ze dorst, want het eten was pikant en vet geweest, zei ze, en nu moest ze eens drinken. "Het bier staat niet ver weg," zei de huismuis, "hier kun je drinken." En ze sprong op de rand van de nap en leste haar dorst. Maar meer dronk ze ook niet, want zij kende het kerstbier, en wist, dat het sterk was. Maar de bergmuis vond het een heerlijk drinken, zij had ook nooit wat anders dan water geproefd, en ze nam de ene slok na de andere. Maar zij kon niet tegen dit sterke kerstbier. Ze was dronken toen ze van de nap af sprong en haar hoofd en pootjes sloegen op hol, zodat ze de ene bierton op, en de andere af huppelde en rende, en ze op de planken tussen koppen en kroezen begon te dansen en draaien en te piepen en jammeren alsof ze dronken en krankzinnig was - en dronken was ze dan ook. "Je moet je niet net gedragen of je pas door een prins uit de berg bent verlost," zei de huismuis. "Maak toch niet zo'n lawaai en burengerucht. We hebben hier een harde veldwachter," zei ze. De bergmuis zei, dat alle veldwachters haar koud lieten. Maar de kat zat op het kelderluik op de loer en hoorde het gepraat en spektakel. Op hetzelfde ogenblik, dat de vrouw het luik oplichtte, omdat ze een schaal bier

moest gaan tappen, glipte de kat de kelder in en sloeg de bergmuis aan haar klauw. En toen werd er een ander liedje gezongen. De huismuis rende haar holletje in, en zat daar veilig en zag, dat de bergmuis eensklaps nuchter was geworden.

"O, lieve veldwachter, o, lieve veldwachter, wees me genadig en spaar mijn leven, dan zal ik je een verhaaltje vertellen," zei ze.

"Laat horen!" zei de kat.

"Er waren eens twee hele, kleine muisjes," zei de bergmuis, en ze piepte jammerlijk langzaam, want ze wilde er zo lang mogelijk over doen. "Dan waren ze niet alleen," zei de kat kort en nors. "En toen hadden we een boutje, dat we zouden braden." - "Dan leden jullie geen honger," zei de kat. "En toen legden we het op het dak, opdat het wat kon afkoelen," zei de bergmuis. "Dan verbrandden jullie je tong niet," zei de kat. "En toen kwamen de vos en de kraai en aten het op," piepte de bergmuis. "En nu eet ik jou op!" zei de kat.

Maar op hetzelfde ogenblik liet de vrouw het kelderluik dichtvallen, waardoor de kat schrok en ze de muis losliet. En wip, was de bergmuis in het holletje van de huismuis. Daarvandaan liep een gang de sneeuw in. "Dit noem jij nu een goed leven?" zei ze tot de huismuis. "De Heer zegene mij dan maar met wat minder in plaats van me zo'n groot huis en zo'n grijpklauw van een veldwachter te geven. Het scheelde toch zeker maar een haar of ik was er mijn kostelijk leven bij ingeschoten!" zei de bergmuis en ze glipte weg.

